

Agreement, JVA) भएको र तत्कालीन श्री ५ को सरकार मन्त्री परिषदले JVA स्वीकृती प्रदान गरे पश्चात कम्पनी ऐन, २०२१ अन्तर्गत मिति २०४९ तदनुसार ८ अप्रिल १९९३ मा नेपाल सरकार कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयमा तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लि. नामक कम्पनी दर्ता भएको हो ।

तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेड सयुक्त लगानी सम्झौताको उद्देश्य पुर्णरूपले परिपुर्ति गरी एउटा दक्षिण एशिया कै नमुनाको रूपमा रहेको नेपालको एकलो उच्च स्तरको डिलक्स पाँच तारे होटल देशको पर्यटन उद्योग नै धरासायी भएको विभिन्न प्रतिकुल अवस्थामा तयार भई हाल मुलुकको पर्यटन उद्योगमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउन सक्ने थप परियोजना निर्माण गर्ने वृहत कार्यक्रम सहित देशको पर्यटन क्षेत्रमा सब भन्दा बढी सफल भई सब भन्दा बढी विदेशी मुद्रा आर्जन गरी, सब भन्दा बढी कर तिर्ने ऋणमुक्त कम्पनीको रूपमा नेपाल सरकारबाट पटक पटक पुरस्कृत भईसकेको यस कम्पनी तथा कम्पनीसँग आवद्ध ३२ हजार भन्दा बढी शेयरधनीहरूको साथ, एवं प्रतिष्ठामा समेत आघात पुऱ्याउने कलुषित भावनाबाट प्रेरित भई आफ्नो निहित स्वार्थको लागि केही व्यक्तिहरू (Vested Interest Group) ले केही पत्रपत्रिका तथा अनलाईन समाचार माध्यमहरूलाई समेत Mislead गरी सो पत्रपत्रिका मार्फत बिल्कुलै कपोलकल्पित, भ्रामक, आधारहिन, असत्य, समाचार सम्प्रेषण गरी आएकोमा यस कम्पनीको विशेष ध्यानाकर्षण भएको कुरा पाठक वर्ग, कम्पनीसँग सरोकार राख्ने सम्पूर्ण सरोकारवाला, शेयरधनीहरू, एवं ग्राहकवर्गहरूमा जानकारी गराउदै उक्त समाचारहरू प्रति खेद प्रकट गर्न चाहन्छौ ।

अतः राज्यले उच्च प्राथमिकतामा राखेको वैदेशीक तथा स्वदेशी लगानी मार्फत उत्पादन मुलक प्रवर्द्धनमा नकारात्मक सन्देश तथा असर पर्न सक्ने यस किसिमका आम जनमानसलाई दिग्भ्रमीत गर्ने समाचार प्रति सजग रहँदै, भ्रमित नहुन आग्रह गर्दै, त्यस्ता समाचारको पूर्ण रूपले खण्डन गर्न चाहन्छौ । प्रेषित समाचारहरूमा उल्लेखित आधारहिन विवरणहरू विरुद्ध वास्तविक सत्य तथ्य निम्न अनुसार भएको व्योहोरा अवगत गराउन चाहन्छौ ।

तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेड सम्बन्धमा विभिन्न पत्रपत्रिकामा प्रकाशित समाचारबारे सत्यतथ्य जानकारी

१. तारा गाउँ विकास समितिका पूर्व पदाधिकारीहरु, होटल्स लिमिटेडमा संचालकहरु तथा कम्पनी रजिष्ट्रारको मिलोमतोमा तारा गाउँ विकास समितिको शेयर ३९ प्रतिशतबाट घटेर ९ प्रतिशतमा सिमित भएको ।

➤ मिति २०४९।०६।२२ तदनुसार ८ अक्टुबर १९९२ मा तारा गाउँ विकास समिति र संयुक्त लगानी साभेदार (सराफ/श्रेष्ठ समूह) विच भएको संयुक्त लगानी सम्झौता JVA अनुसार कम्पनीको कुल पूँजी १५० करोड तय भएकोमा ७५ करोड कम्पनीको शेयरबाट पुरा गर्ने र बाँकी ७५ करोड ऋणबाट पुरा गर्ने सम्झौता भएको थियो । जस मध्ये प्राथमिक रुपमा तारा गाउँ विकास समितिको भागमा रु. १७ करोड बराबर १७ लाख कित्ता, संयुक्त लगानीकर्ताहरुको रु. २५ करोड ७५ लाख बराबर २५ लाख ७५ हजार कित्ता र दोश्रो चरणमा सर्वसाधारण तथा बैंक एवं वित्तिय संस्थाहरुबाट रु. ३२ करोड २५ लाख बराबर ३२ लाख २५ हजार कित्ता शेयर बाँडफाँड गरीएको थियो । सर्वपक्षिय शेयरधनीहरुको शेयर अनुपात सम्बन्धमा निम्नअनुसार विवरण रहेको छ । यस विषयमा विभिन्न दैनिक पत्रिकाहरुमा मिति २०७५।०५।०३ गते विस्तृत विवरण प्रकाशित गरिसकिएकोछ ।

शेयर लगानी सम्बन्धमा

मिति: २०५५।१०।१७ (सन् २१ जनवरी १९९९) मा

तारा गाउँ विकास समितिको जग्गा र घर वापत तत्कालीन अधिकतम मुल्याङ्कन अनुसार रु. १७ करोड बराबर १७ लाख कित्ताको २२.८५ प्रतिशत, सराफ र श्रेष्ठ समुहको नगद लगानी रु. तीस करोड ७५ लाख बराबर ३०,७५,००० कित्ताको ४१.३२ प्रतिशत, सर्व साधारण शेयरधनी समुहको नगद लगानी रु. १२ करोड बराबर १२ लाख कित्ताको १६.१३ प्रतिशत र बैंक तथा वित्तिय संस्था र अन्यको रु. १४,६५,८७,५०० बराबर १४,६५,८७५ कित्ताको १९.७ प्रतिशत शेयर रहेको थियो ।

मिति: २०६२।१२।१३ (सन् २६ मार्च २००६) मा

कम्पनीले ५:३ को अनुपातमा हकप्रद शेयर जारी गरेकोमा तारा गाउँ विकास समितिले आफ्नो भागको हकप्रद शेयर नलिएको कारणले कम्पनीमा तारा गाउँ विकास समितिको शेयर २२.८५ प्रतिशतबाट घट्न गई १५.६२ प्रतिशत पुगेको । अरु बाँकी समुहहरुले आ-आफ्नो भागको हकप्रद शेयर नगद भुक्तान गरि थप शेयर प्राप्त गरेको हुनाले सराफ र श्रेष्ठ समुहको ४१.३२ बाट ४५.१९ प्रतिशतमा बढेको, सर्वसाधारण शेयरधनी समुहको १६.१३ बाट १७.६४ प्रतिशतमा बढेको र बैंक तथा वित्तिय संस्था र अन्यको १९.७० बाट २१.५५ प्रतिशतमा बढेको । तारा गाउँ विकास समितिको भागको हकप्रद शेयर उक्त तारा गाउँ विकास समितिले नलिएको र उक्त शेयर अन्य कसैलाई नदिइएको तथ्य कम्पनीको वित्तिय विवरणबाट प्रष्ट रहेको छ ।

मिति: २०६४।०१।१० (२३ अप्रिल २००७) मा

कम्पनीको ऋण पुर्नसंरचना (Loan Restructuring) गर्ने क्रममा बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरुले ऋण वापत शेयर लिने भए पश्चात भएको कम्पनीको शेयर संरचनामा परिवर्तन हुन गई तारा गाउँ विकास समितिको शेयर १५.६२ प्रतिशतबाट घटेर १०.१५ प्रतिशत, सराफ र श्रेष्ठ समुहको ४५.१९ प्रतिशतबाट घटेर २९.३८ प्रतिशत, सर्व साधारण शेयरधनि समुहको १७.६४ प्रतिशतबाट घटेर ११.४७ प्रतिशत र बैंक तथा वित्तिय संस्था र अन्यको २१.५५ % वाट बढेर ४९ प्रतिशत शेयर कायम हुन गएकोहो ।

मिति: २०७१।०३।२७ (सन् ११ जुलाई २०१४) मा

कम्पनीको ऋण पुर्नसंरचना (Loan Restructuring) गर्ने क्रममा बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरुले ऋण वापत शेयर लिने भए पश्चात ऋणको ब्याज वापत पाएको अग्राधिकार शेयरलाई मिति २०७१।०३।२७ को सञ्चालक समितिको निर्णय अनुसार मिति २०७१।०३।३२ मा साधारण शेयरमा परिणत गरे पश्चात कम्पनीको शेयर संरचनामा परिवर्तन हुन गई तारा गाउँ विकास समितिको शेयर १०.१५ प्रतिशतबाट घटेर ९.०१ प्रतिशत, सराफ र श्रेष्ठ समुहको २९.३८ प्रतिशतबाट घटेर २६.०८ प्रतिशत, सर्व साधारण

शेयरधनी समुहको ११.४७ प्रतिशतवाट घटेर १०.१८ प्रतिशत र बैंक तथा वित्तिय संस्था र अन्यको ४९ प्रतिशतवाट बढेर ५४.७३ प्रतिशत शेयर कायम हुन गएको हो ।

२. तारा गाउँ विकास समिति र अरुण कुमार सराफ तथा दिनेशलाल श्रेष्ठ बिच २५ डिसेम्बर १९९१ मा भएको समझदारी पत्र अनुसार १ अर्व ३० करोडमा होटल परियोजना सम्पन्न गर्नु पर्ने थियो । ८ अक्टुबर १९९२ मा अर्को सम्झौता गरी २० करोड बढाएर १ अर्व ५० करोड बनायो तर होटलको सम्पूर्ण संरचना बन्दासम्म उक्त परियोजनाको लागत ३ अर्व ४ करोड रुपैया पुगिसकेको थियो । अर्थात् त्यतीबेला अनुमानित रकमको १ अर्व ५४ करोड रुपैयाँ पत्याउनै नसकिने गरि बढि खर्च भएको जानकारीहरु बताउछन ।

➤ एशियाली विकास बैंकले यस परियोजनामा लगानी गर्ने क्रममा २०५१ साल (सन् १९९४) मा भएको अध्ययन अनुसार दक्षिण एसियाकै नमुनाको रुपमा देशको गौरव प्रतिक काठमाण्डौको प्राचिन कला/संस्कृति भल्काउने अरु सबै होटलहरु भन्दा भिन्न खालको Latest Technology को State of the Art Plant & Machinery र Building Automation जडीत अत्याधिक पार्किङ सुविधा त्यस बेलाको होटलहरु मध्ये सबै भन्दा ठूलो Banquet Hall, बगैचा (Landscape), swimming pool, Health Club, Restaurent, Tennis Court, Amphitheatre आदि इत्यादि समेतको होटल सन् १९९५ मा निर्माण कार्य शुरु गरि सन् १९९७ मा सम्पन्न गर्दा लाग्ने लागत अध्यावधि गर्दा रु. २१८ करोडको लागत लाग्न सक्ने भए पश्चात कम्पनी र एशियाली विकास बैंक बिच भएको समझदारी पत्र तारा गाउँ विकास समितिवाट प्रतिनिधित्व भएको कम्पनीको सञ्चालक समितिले पारित गरी पूँजीको संरचना परिमार्जन गरिएको भएतापनी देशको राजनितिक परिस्थिती (अस्थिरता) र कम्पनीको काबुवाहिरका अरु विभिन्न कारण तथा परिस्थितिले गर्दा सन् १९९७ को तेस्रो त्रैमासिकमा मात्र निर्माण कार्य शुरु भए पछिका काबुवाहिरका विभिन्न परिस्थितिको कारण सन् २००० को तेस्रो त्रैमासिकमा आंशिक निर्माण कार्य सम्पन्न हुँदा ३७०,००० वर्ग फुटको भवनको भौतिक संरचना तयार भई थप संरचनाको लागत समेत निर्माणधिन कालको अत्याधिक ब्याज, ६ वर्षको असाधारण मुद्रास्फिति, विदेशी मुद्राको असर भार, पूर्व संचालन खर्च तथा परिक्षण संचालन खर्च आदि समेतलाई पूँजिकृत गर्नु पर्दा परियोजना लागत ३०४ पुग्न गएको हो । तत्कालिन परिस्थितिमा यस लागतलाई similar योजनाको लागतसँग दाँज्दा अत्याधिक भन्न सकिदैन ।

३. सम्भाव्यता अध्ययनका नाममा २५ करोड खर्च भएको थियो जुन तेतीबेला पुरै जग्गाको मुल्य भन्दा डेढ गुणा बढी हो ।

➤ सम्भाव्यता अध्ययन का नाममा २५ करोड खर्च भएको भन्ने आधारहिन भनाई सम्बन्धमा उक्त भनाईको खण्डन गर्दै उक्त शिर्षकमा जम्मा १ करोड ३३ लाख मात्र खर्च भएको हो ।

४. कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय श्रोतबाट प्राप्त कागजात हेर्दा एकातिर ऋण थपिएको थियो भने अर्कोतिर होटल घाटामा गएको देखाउने उक्त घाटा घरबाट ऋण ल्याएर चलाएका थियौं भन्थे जुन कुरा हिस्सेदार रहेको तारा गाउँका पदाधिकारीहरुलाई जानकारी हुदैन थियो ।

➤ कम्पनी स्थापना काल देखिनै एउटा प्रमुख शेयर लगानीकर्ताको रुपमा तारा गाउँ विकास समितिवाट सक्रिय सहभागिता रहदै आए अनुसार कम्पनी ऐन, २०६३ बमोजिम उक्त समितिको यस कम्पनीमा संचालक समितिमा सदस्यको रुपमा रहदै आएको र आवश्यकता अनुसार कम्पनीले गर्नु पर्ने नितीगत एवं अन्य निर्णयहरु उक्त समितिको सहभागिता भई हस्ताक्षर भएपछि मात्र निर्णय पास हुने प्रावधान अनुसार सबै कार्यहरु सम्पन्न हुने परिपेक्ष्यमा कम्पनीको नाफा नोक्सान लगायत अन्य क्रियाकलापमा तारा गाउँ विकास समितिको जानकारीमा नभएको भन्नु हास्यास्पद कुरा हो । अतः यस कम्पनीमा हुने गरेका निर्णयहरु कानून सम्मत भई तारा गाउँ विकास समिति लगायत अन्य सरोकारका निकायहरुलाई अनिवार्य जानकारी हुने गरेको व्यहोरा अनुरोध छ ।

५. सराफ र श्रेष्ठ समूहले अरुले नलिएको हकप्रद शेयर समेत आफ्नै पोल्टामा पारे जसमा सरकारको तर्फबाट उपस्थित प्रतिनिधि रञ्जन खनालले बदनियतपूर्ण हस्ताक्षर गरिदिए ।
- सर्वसाधारण तथा विदेशी बैंक तथा वित्तिय संस्थाले नलिएको शेयर तत्कालिन ऐन अनुसार शेयर किन्न इच्छुक व्यक्ति तथा कम्पनीहरूले पेश गरेको निवेदन अनुसार कम्पनीको ६ जुलाई २००६ मा बसेको बैठकले निर्णय गरी सम्बन्धित व्यक्ति तथा कम्पनीहरूलाई माग बमोजिम शेयर कित्ता वितरण गरिएको हो । तत्कालिन कानून बमोजिम नै शेयर बाँडफाँड भएको र यसको जानकारी तारागाउँ विकास समिति लगायत अरु नियमन निकायहरूको सहमति तथा जानकारीमा भएको हुनाले यसमा कसैको बदनियतको सवालै उठ्दैन । बरु यसरी unsubscribe भई कम्पनीले संकलन गर्न नसकेको कम्पनीको खास उद्देश्य परिपूर्तिको लागि अति आवश्यक पूँजी JV Partner हरुको पहलमा नभित्रिएको भए कम्पनी अझ समस्यामा पर्न सक्ने सम्भावना हुन्थ्यो ।
६. एशियाली विकास बैंकको प्रति कित्ता रु. १०० अंकित अग्राधिकार शेयर सराफ तथा श्रेष्ठ समूहले रु. ६१ का दरले खरिद गरेको कारण राज्य कोषमा झण्डै १ अर्ब ३२ करोड घाटा लागेको श्रोतले बतायो जबकी तेतीबेला त्यही शेयर झण्डै ३०० रुपैयाका दरले विक्रि भइरहेको थियो । यस कार्यमा राज्यको एउटा महत्वपूर्ण हिस्सेदारलाई कुनै थाहा नदिई एशियाली विकास बैंकले शेयर बेच्यो ।
- एशियाली विकास बैंकको विशेष अनुरोधमा उक्त बैंक र आइसिटिसि होल्डीङ्ग कम्पनी प्रा.लि. तथा डोमिनियन इन्भेष्टमेण्ट लिमिटेड बिच मिति २०६९।१२।०८ तदनुसार सन् २१ मार्च २०१३ मा ADB सँग भएको Share Purchase Agreement अनुसार प्रति कित्ता रु. ६७.२० को दरमा ADB सँग शेयर खरिद गर्ने सहमति भएकोमा नेपाल सरकार उद्योग विभागको च.नं. ८७३ मिति २०७०।०६।१७ तदनुसार सन् ३ अक्टुबर २०१३ को सैद्धान्तिक सहमती पत्र प्राप्त भएपछि प्रति शेयर रु. ६७.२० को दरले नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज मार्फत खरिद गरिएको हो । मिति २०६९।१२।०८ तदनुसार सन् २१ मार्च २०१३ का दिन तारागाउँ रिजेन्सी होटलको शेयरको बजार भाउ ३०० रुपैयाँ नभई १०१ रुपैयाँ मात्र भएको तथ्य नेपाल स्टक एक्सचेञ्च लि. सँग रुजु (Verify) गर्न सकिन्छ । ADB ले शेयर बेच्दा कर नलाग्ने र रु. १०१ मुल्यको शेयरलाई रु. ६७.२० मा खरिद गर्दा देशलाई उल्टै अमेरिकि डलर १६,८६,०३० बराबर (४३,५४,७४५ कित्ता प्रति कित्ता रु. ३३.८० को दरले हुने रकम रु. १४,७१,९०,३८१ लाई सो दिनको बिनिमय दर रु. ८७.३० को आधारमा) विदेशी मुद्रा फाइदा भएको छ । यस प्रकारका गलत समाचारबाट पाठक वर्ग आफैले समाचारको विश्वसनियता विश्लेषण गर्न सकिन्छ ।
७. होटल रंग रोगनको नाममा १८ करोड रुपैया खर्च देखाएका छन् ।
- आवश्यकता अनुसार होटल संरचनाहरु रंग रोगन गर्ने गरेतापनि १८ करोड रुपैयाँ खर्च हुने गरी हालसम्म यस कम्पनीबाट कुनै रंग रोगन भएको छैन ।
८. संचालक मध्येका एक अरुण सराफको छोरीको बिहे खर्च होटलले व्योहोरेका छन् यस सम्बन्धि निर्णयमा कानून मन्त्रालयबाट तत्कालिन प्रतिनिधि सहसचिव साधुराम सापकोटाले हस्ताक्षर गरेका छन् ।
- यस तारागाउँ रिजेन्सी होटलका प्रबन्ध संचालक अरुण कुमार सराफज्यूको छोरीको विवाहमा यस कम्पनीबाट कुनै पनि आर्थिक भार नब्योहोरेको र उक्त विवाह व्यवस्थापनमा होटललाई भुक्तानी गर्नुपर्ने रकम रु ९५,९८,९४३।२० सन् २३ फेब्रुवरी २०१६ मा भुक्तान गरेको हो । साधुराम सापकोटाको सम्बन्धमा लगाइएको आरोप निराधार रहेको छ ।
९. संचालकको निर्णयमा होटलमा थप ३०० कोठा र बैकेट बनाउने निर्णय हुदा त्यसमा पनि मिलोमतो गरी निज साधुराम सापकोटाले नै हस्ताक्षर गरेका थिए ।
- मित्र राष्ट्र भारत तथा चिनबाट पाल्नुहुने पर्यटकहरूलाई लक्षित गरी विभिन्न परियोजनाको साथसाथै चार तारे होटल निर्माण गर्न सम्बन्धित कुटनितिक निकायबाट सुझाव प्राप्त भएको र बजारको आवश्यकता हेर्दा पनि उक्त होटल निर्माण गर्न आवश्यक भएको सन्दर्भमा सन् १३ जुलाई २०१५ मा उक्त होटल निर्माण गर्ने निर्णय भएको र सोही बमोजिमको आवश्यक प्रारम्भिक डिजाइन समेत तयारी

आवस्थामा रहेतापनि तारा गाउँ विकास समितिबाट स्विकृती प्राप्त नभएबाट नक्सा पास हुन नसकि परियोजना अगाडी बढ्न नसकेको यसमा कुनै कसैको मिलेमतो भन्नु निरर्थक हो ।

१०. लिजको जग्गामा समेत नक्सा पास नगरी भवन बनाउने प्रयाससम्म भएकोमा पछि तारा गाउँ विकास समितिको लालपूर्जा नै भिकेर लैजाने योजनासमेत बनेको स्रोतले बतायो ।

➤ मुलुकको पर्यटन क्षेत्रलाई टेवा पुर्याउने उद्देश्यले यस कम्पनीले विगत २६ वर्ष देखि आफ्नो अधिनमा रहि आएको १४८ रोपनी पट्टा जग्गामा अन्तराष्ट्रिय स्तरको सुविधा सम्पन्न प्रदर्शनी केन्द्र, ३०० देखि ४०० कोठासम्मको व्यापारिक होटल, केन्द्रिय स्तरको लौण्डी लगायत सास्कृतिक भिलेज निर्माण गर्ने हेतु विगत ३ वर्ष देखि डिजाइन समेत तयारी अवस्थामा रहेको र उक्त जग्गाको धनी तारा गाउँ विकास समितिबाट नक्सा पास गर्न चाहिने स्विकृति उपलब्ध नभएको कारण हालसम्म उक्त महत्वपूर्ण परियोजना अगाडी बढ्न नसकेको हो । नक्सा पास नगरी यस्ता परियोजनाहरु बनाउने कुरा यस कम्पनीले कल्पना समेत गर्न नसक्ने हुँदा नक्सा पास नगरी भवन बनाउने प्रयास गर्नु र लालपूर्जा भिकेर लैजाने योजना रहेको भन्नु कपोकल्पित एवं भ्रुठा हो । लालपूर्जा भिकेर लग्दैमा जग्गाधनीको सहमती बिना कसरी नक्सा पास हुन्छ र निर्माण गर्न सकिन्छ । यस किसिमको लाञ्छना तथा आरोपले पाठक वर्गलाई भ्रमित पार्ने र कम्पनीको साँख गिराउने उद्देश्य स्पष्ट हुन आउछ ।

११. तारा गाउँ विकास समितिको गलत निर्णयको कारण सरकारी स्वामित्वको १५० रोपनी जग्गा हायात होटलको नाममा दर्ता भएको भेटिएको छ । यद्यपी २०४९ सालमा सरकारले भोगाधिकारका लागि स्विकृति दिएको जग्गा मात्र हो ।

(क) तारागाउँ विकास समितिको गठन विकास समिति ऐन, २०१३ को दफा ३ को अधिकार प्रयोग गरी तत्कालीन श्री ५ को सरकारबाट भएको हो । विकास समिति ऐन, २०१३ को दफा ४ मा दफा ३ अन्तर्गत गठन भएको समिति अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला संस्था (कर्पोरेट वडी) हुनेछ र त्यस समितिले व्यक्ति सरह चल अचल सम्पत्ति लेनदेन गर्ने तथा राख्न सक्ने व्यवस्था गरिएको हुनाले समितिले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको जग्गा वा सम्पत्ति ऐ. दफा ४ को व्यवस्थानुसार लेनदेन, खरिद विक्रि गर्न कानुनतः अधिकार प्राप्त निकाय भएकोमा कानुनी द्विविधा भएन, रहेन ।

(ख) स्वतन्त्र कानुनी संस्था भएको विकास समिति स्वयं नै जग्गा लगायतका सम्पत्ति खरिद विक्रि गर्न सक्ने भएतापनि संयुक्त लगानी सम्झौता कार्यान्वयन पूर्व तत्कालीन श्री ५ को सरकारको अनुमतिको लागि मन्त्री परिषदमा प्रस्ताव पेश भई मन्त्री परिषदको निर्णय पश्चात मात्र जग्गा वापत शेयर लिएको हुनाले जग्गा हस्तान्तरणमा सरकारको निर्णय वा सहमति थिएन भन्न वा दावी गर्न सकिने अवस्था रहेन ।

(ग) तत्कालिन अवस्थामा तारागाउँ विकास समितिको नाममा रहेका ३०४ रोपनी जग्गा मालपोत ऐन, २०३४ मा उल्लेखित सरकारी जग्गा नभई जग्गा अधिग्रहण ऐन, २०१८ को दफा ७ अनुसार महिला संगठनको लागि तत्कालिन सरकारद्वारा अधिग्रहण गरिएको जग्गा भएको हुनाले उक्त जग्गालाई सरकारी जग्गाको संज्ञा दिन मिल्दैन । मालपोत ऐन, २०३४ मा परिभाषित सरकारी जग्गा सरकारले विकास समितिलाई प्रदान नगरेको हुनाले ३०४ रोपनी जग्गा सरकारी जग्गा भएको भनी सप्रेषित समाचारमा गम्भिर त्रुटि रहेको छ ।

१२. २२ असोज २०४९ मा संयुक्त सम्झौता अनुसार बौद्ध स्थित हायात होटलले उपयोग गरिरहेको १४८ रोपनी जग्गामा शेर्पा गाउँ, गोर्खा गाउँ, तराई गाउँ, मन्दिर भवन, हस्तकला गाउँ आदी ७५ जिल्लाका ऐतिहासिक सास्कृतिक एवं प्राकृतिक प्रतिक निर्माण गर्ने भनेता पनि हालसम्म नबनाएबाट मुख्य उद्देश्य नै उल्लंघन भएकोले त्यो करार खारेज हुने संसारकै कानूनको सर्वमान्य सिद्धान्त हो । मुलुकी देवानी संहिता ऐन, २०७४ को परिच्छेद ५ दफा ५३५(२) मा उल्लेख छ "उपदफा १ बमोजिम एक पक्षले करार उल्लंघन गरेकोमा निजको काम कारवाही वा आचारणबाट निजले सारभुत रुपमा करारको पालना नगरेको देखिए वा पक्षको आचरण वा काम कारवाहीबाट सारभुत रुपमा करार उल्लंघन भएको देखिएमा अर्को पक्षले त्यस्तो पक्षलाई सूचनादिई करार रद्द गर्न सक्ने छ भनेकोले उक्त संयुक्त सम्झौताको

उल्लंघनले करारको वैधतामा प्रश्न उठ्न सक्छ अतः १४८ रोपनी जग्गाको भाडा सम्झौता जुनसुकै बेला भंग गर्न सक्छ ।

- मिति २०४९।०६।२२ तदनुसार ८ अक्टुबर १९९२ मा तारा गाउँ विकास समिति र संयुक्त लगानी साझेदार (Joint Venture Partner) बिच भएको संयुक्त लगानी सम्झौता (Joint Venture Agreement) अनुसार "The main objective of the company is to establish and operate Super Deluxe Hotel cum Nepali Cultural and Tourism Development Centre ....." अर्थात "नेपाली सास्कृति तथा पर्यटन विकास केन्द्रको रूपमा सुपर डिलक्स होटल निर्माण गर्ने कम्पनीको उद्देश्य रहेको छ" तर संयुक्त लगानी र पट्टा (Lease) सम्झौतामा सास्कृतिक केन्द्रको वर्णन नगरेको र साथै सोको निर्माण समय तालिका समेत नभएको भएतापनि उक्त संयुक्त लगानी सम्झौताको माथी उल्लेखित उद्देश्य पुरा गर्न यस कम्पनीले मुख्य होटल भवन र भवन परिसर भित्र काठमाण्डौको प्राचिन कला/सास्कृति प्रतिविम्बित ३०० कोठा, पोखरी चोक, चैत्य चोक, विभिन्न रेष्टुरेण्टहरु, सभा कक्षहरु, भवन परिसरमा वाइसे धारा ढुङ्गे धारा सहितको कलात्मक पोखरीहरु, संस्कृति कार्यक्रमहरुको प्रदर्शनी तथा प्रस्तुतिको लागि प्रदर्शनी स्थल (Amphitheatre), नेपालको विभिन्न संस्कृति प्रदर्शन गर्ने संग्रहालय भवन (Museum) समेत तयार भएको अवस्थामा JVA र पट्टा सम्झौतामा भएको उद्देश्य पूर्ण रूपले परिपूर्ति भएको छ । यसका अतिरिक्त देशको दक्षिण भेगको थारु गाउँ, मध्य पहाडि भेगको गोरखा र उत्तर खण्डको शेर्पा गाउँको कला एवं संस्कृति भल्किने ३२ कोठे सहायक Apartment भिलेज पनि थप योजनाको रूपमा माथी उल्लेखित मुख्य संरचना अन्तर्गतका ३०० कोठे भवन र सहायक संरचनाहरु निर्माण सम्पन्न गरी व्यवसायिक संचालन पश्चात् निर्माण गर्ने योजना अर्न्तगत निर्माणको लागि आवश्यक विस्तृत डिजाइन समेत तयार भईसकेको जानकारी गराउन चाहन्छौ । कम्पनीको व्यवसायिक संचालन भन्दा पुर्वबाट शुरु भएको राजनीतिक द्वन्द चरम अवस्थामा पुगेको कारण पर्यटन व्यवसाय नकारात्मक रूपले प्रभावित हुन गई कम्पनीले अपेक्षाकृत व्यवसाय गर्न नसकेको हुनाले माथी उल्लेखित नेपालको विभिन्न भेगका संस्कृति भल्किने अतिरिक्त संरचनाहरु निर्माण गर्न केही समय ढिलाई भएको हो । हालको समयमा कम्पनीको वित्तिय स्थितिमा सुधार आएकोले उक्त संरचनाहरु साथै अन्तराष्ट्रिय स्तरको प्रदर्शनी केन्द्र, तारागाउँ बजार (Taragaon Ethnic Market) लगायत अन्य कला संस्कृतिहरु भल्किने संरचना सहितको एक उत्कृष्ट सास्कृतिक पर्यटक गन्तव्य (Unique Tourist Destination) निर्माणको लागि विगत केहि वर्ष देखि डिजाइन समेत कम्पनीले तयार गरेतापनि ती परियोजनाहरु अगाडी बढाउन कानूनी प्रक्रिया पुरा गर्न चाहिने आवश्यक सहमतीको लागि तारा गाउँ विकास समितिसँग लिखित एवं मौखिक रूपमा बारम्बार आग्रह गर्दा समेत सहयोग प्राप्त गर्न नसकिएकोले ती नयाँ परियोजनाहरु निर्माण गर्न नसकिएको व्यहोरा अवगत गराउँदछौ । यस विषयमा तारा गाउँ विकास समितिले विभिन्न किसिमको आधारहिन कारण देखाई तथा आरोप लगाई विकास समितिले असहयोग गरी पट्टामा रहेका जग्गा फिर्ता लिने प्रयास निहित स्वार्थ समूहको उद्देश्य परिपूर्ति गर्ने कार्य विकास समितिबाट भईरहेको स्पष्ट हुन्छ ।

मिति २०५१।०२।०५ तदनुसार १९ मे १९९४ मा तारा गाउँ विकास समिति र यस तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेड बिच भएको पट्टा सम्झौताको Article 3(3.1) "The company shall have free access to the land and use the leased land for any purpose essential for implementing the hotel project." अर्थात "पट्टामा लिएको जग्गामा होटल सम्बन्धि कुनै पनि परियोजना निर्माण, तथा अन्य प्रयोजनको लागि कम्पनी स्वतन्त्र हुनेछ ।"

Article3(3.2) "The company may construct the building, or carry on any construction or development work on the leased land or develop it suitable to the hotel project or any use benefiting the Company as specified in the memorandum and articles of association of the company." अर्थात "कम्पनीले पट्टा जग्गामा भवन निर्माण वा कुनै प्रकारका निर्माण वा विकासको काम वा होटल परियोजनाको आवश्यकता अनुसार पट्टा जग्गामा विकासको काम गर्न सक्छ वा प्रबन्ध पत्र तथा नियमावलीमा उल्लेख भए अनुसार कम्पनीलाई फाईदा

हुने कुनै प्रकारको कार्यमा पट्टा जग्गाको प्रयोग गर्न सक्छ । " त्यसैले पट्टा सम्झौतामा यस कम्पनीले कुनै पनि कला संस्कृती भल्काउने परियोजना बनाउने सम्झौता गरेको छैन र आवश्यकता अनुसार कम्पनीले निर्माण गर्ने समय सिमा समेत नतोकिए बाट दुवै पक्ष बिच भएको पट्टा सम्झौताको विपरित यस कम्पनीले कुनै पनि कार्य गरेको छैन ।

१३. १४८ रोपनी जग्गा उपयोग गरे वापत हायात होटलले तारा गाउँ विकास समितिलाई वार्षिक कर सहित ३३ लाख रुपैयाँ भाडा बुझाईरहेको छ जबकी अहिले सरकारले न्यूनतम भाडा दरलाई आधार मान्ने हो भने त्यस जग्गाको प्रति रोपनी वार्षिक भाडा ४ लाख बुझाउनु पर्छ ।
- कुनै पनि दुई पक्षिय करार गर्दा तत्कालीन कानून र परिस्थितीको आधारमा दुवै पक्षको पूर्ण सहमतिमा गरिन्छ र त्यसलाई दुवै पक्षले नचाहेसम्म भविश्यमा हुनजाने कुनै परिवर्तनले असर पादैन । आजदेखि करिब २६ वर्ष अगाडी वौद्ध, काठमाण्डौ स्थित तारा गाउँ विकास समितिको नाममा दर्ता रहेको जग्गाको तत्कालिन श्री ५ को सरकारले निर्णय गरे अनुसार करार ऐनको परिधि भित्र रहि तारा गाउँ विकास समिति र यस तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेड विच मिति २०५१।०२।०५ तदनुसार May 19, 1994 मा सम्पन्न भएको पट्टा बहाल सम्झौता अनुसार यस कम्पनीले १४८ रोपनी जग्गा उपभोग गर्न वार्षिक रुपमा बहाल तिर्ने व्यवस्था अनुसार नै प्रति वर्ष १० प्रतिशत वृद्धि हुने गरी यस वर्ष कम्पनीले कर सहित ३७ लाख भुक्तानी गर्दै आएको छ । यद्यपी उक्त जग्गामा यस कम्पनीले योजना गरे अनुसारका परियोजनाहरु अगाडी बढाउन तारा गाउँ विकास समितिले सहयोग नगरेको कारण अगाडी बढाउन सकिएको छैन ।
१४. सराफ र श्रेष्ठ समूहले सवै भन्दा ठूलो बदमासी खरिद प्रक्रियामा गरेको छ जुन पारदर्शी छैन ।
- यो कम्पनी सदैव कानूनको परिपालना गर्दै मुलुकलाई पर्यटनको विकास तथा सम्बर्धनमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दै आएको र व्यवस्थापन पक्ष अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको चेन कम्पनी होटल हायातले गर्दै आएको सर्वविदितै छ । अर्थात कम्पनीले गर्ने सम्पूर्ण कार्यहरु कानून सम्मत, पूर्ण पारदर्शिता भई सम्पादन भईरहेको कुरा कम्पनीमा रहेका लेखा अभिलेखहरुबाट स्वत सिद्ध हुन्छ । त्यसैले यस कम्पनीबाट हुने खरिद प्रक्रियाहरु सम्बन्धित कानूनको अधिनमा रहि गर्ने र सोको लेखापरिक्षण समेत वार्षिक रुपमा हुने गरेबाट पारदर्शिता र इमानदारीता स्वतः प्रष्ट हुन्छ ।
१५. होटलले उठाउन नसकेको रकम ठूलो मात्रामा छ तर आसामीको हुने नाम उल्लेख छैन । उदाहरणको लागि आ.व. २०७०।०७१ मा १९,५३,४३,२५७ उठाउन नसकेको विवरण उल्लेख छ । यसबाट आसामी पनि नक्कली खडा गरेको आशंका हुन्छ ।
- आ.व. २०७०/०७१ मा आसामीबाट प्राप्त गर्नु पर्ने १९,५३,४३,२५७ रहेको थियो जसमध्ये रु. ८,४६,५५,२४६ पुरानो क्यासिनो संचालक नेपाल रिक्रिएशन सेन्टर प्रा.लि. सँग लिनु पर्ने रहेको छ । नेपाल रिक्रिएशन सेन्टरलाई नेपाल सरकारले समेत कालोसूचीमा राखेको छ । हामीले लिनुपर्ने रकमको हाल नेपाल रिक्रिएशन सेन्टरसँग कानूनी प्रक्रियामा सम्मानित उच्च अदालतमा बिचाराधिन रहेकोछ । बाँकी रहेको ११,०६,८८,०११ व्यवसायको प्रकृति अनुसार नियमित रुपमा प्राप्त हुने आसामी वापत लिनुपर्ने रकम हो र नियमित रुपमा असुल पनि भइराखेकोछ । सो रकम विभिन्न आसामीबाट प्राप्त गर्नुपर्ने रकमको आसामीहरुको विवरण यस कम्पनीको अभिलेखमा दुरुस्त रहेको छ ।
१६. हायात होटल पब्लिक कम्पनी भएकोले बोलपत्र आक्कान गरेर मात्र होटलमा आउने पाहुनालाई चढाउने गाडी लगायत सामानहरु खरिद विक्रि गर्नु पर्ने हो तर बोलपत्र विनै पाहुनाका लागि गाडी टिकट लगायतका सुविधा राधेश्याम सराफको होटल याक एण्ड यति, नेपाल ट्राभल मार्फत उपलब्ध गराउने गरेको छ ।
- यस होटलले आफ्ना पाहुनाहरु ल्याउन र लैजानको लागि गाडी भाडामा लिनको लागि ग्राहकको सुविधा र आकांक्षा अनुसारले उच्चतम सेवा सुविधा प्रदान गर्ने गरी होटललाई फाइदा हुने गरी नेपाल ट्राभल एजेन्सीसँग सुविधासम्पन्न सवारी साधन उपलब्ध गर्ने सम्झौता गरी यस होटलमा पाल्नुहुने

पाहुनाहरुलाई स्तरिय सेवा उलपब्ध गराइएको छ । यस सम्बन्धमा कानून बमोजिम वासलातको लेखा सम्बन्धि टिप्पणीमा सम्बद्ध पक्षसँगको कारोवारमा खुलाईएको छ ।

१७. हायात होटलले सरकारसँग मुद्दा लड्नु पर्ने अवस्था आएमा त्यसका लागि अहिले देखि नै कानूनविदहरु वद्वि बहादुर कार्की, सुशिल पन्त, हरि फुयाल, रमण श्रेष्ठ तथा कृष्ण प्रसाद सापकोटालाई बुक गरेको छ ।

➤ कम्पनीले आवश्यकता अनुसार कानूनी सल्लाह, प्रतिरक्षा तथा सुभावा समेतको लागि कानूनविदहरूसँग समन्वय गर्नु अधिकारको विषय भएको परिप्रेक्ष्यमा सरकारसँग मुद्दा लड्नु कानूनविदहरु बुक गरेको भन्नु आधारहिन कुरा हो ।

१८. तारा गाउँ रिजेन्सी होटलले सर्वसाधारणमा शेयर जारी गर्नु अघि हायात इन्टरनेशनल कर्पोरेशन अमेरिकाका लागि भनेर ५ लाख कित्ता (पाँच करोड रुपैया) साधारण शेयर छुट्याइएको थियो उसले किन्न नमानेपछि सो शेयर खरिदबारे अन्य लगानीकर्तालाई आव्हान नै नगरी श्रेष्ठ तथा सराफ समुहले खरिद गरेको पाईयो ।

➤ JVA मा भएको व्यवस्था अनुसार ७५ करोडको पूँजी जम्मा गर्ने योजना अन्तर्गत तारागाउँ विकास समितिले लगानी गर्न मञ्जुर गरेको १७ करोड बराबरको पूँजी बाहेक बाँकी जम्मै पूँजीको व्यवस्था संयुक्त साभेदारहरुले आफै वा अरु लगानीकर्ता मार्फत पूँजीको लगानीमा पूर्णता ल्याउने जिम्मेवारी भएको हुनाले हायातले त्यस वेला लिन असमर्थ ५ करोड बराबर शेयर तारागाउँ विकास समिति समेतको सहमतीमा पारित भएको कम्पनीको नियमावली/प्रबन्धपत्र बमोजिम सराफ/श्रेष्ठ परिवारले कबुल गरेको हो । तारागाउँ विकास समितिले १७ करोड बाहेक शुरु देखि हालसम्म कुनै पनि समयमा थप लगानी गर्न सक्ने/लगानी गर्नु पर्ने अवसरहरुमा थप शेयर लिने विषयमा कुनै इच्छा व्यक्त नगरेको अवस्थामा कम्पनीको पूँजी संरचनालाई पूर्णता दिनु पर्ने बाध्यात्मक अवस्थामा कसैलेपनि थप लगानी गरेको कुरालाई अस्वाभाविक वा अन्यथा भन्न मिल्दैन ।

१९. ३० पौष २०५५ मा एकै पटक दोस्रो र तेस्रो साधारण सभा गरिएको र आ.व. २०५३/०५४ को वार्षिक प्रतिवेदन नै सभाबाट पारित नगरी एकैपटक २०५४/०५५ को प्रतिवेदन पेश गरेको देखिन्छ ।

➤ यस कम्पनीले दोस्रो र तेस्रो साधारण सभा एकै पटक नगरी मिति ३० पौष २०५५ मा दोस्रो र मिति ३० जेठ २०५७ गते तेस्रो साधारण सभा सम्पन्न गरिएको हो । आ.व. २०५३/०५४ र २०५४/०५५ को वार्षिक प्रतिवेदनहरु सोही सभाहरुबाट पारित भएका हुन् ।

२०. ७,१६,०३० कित्ता साधारण हकप्रद शेयर र तारा गाउँ विकास समितिले खरिद नगरेको हकप्रद शेयर समेत सराफ श्रेष्ठ समुहले आफै खरिद गरेका छन् जबकी निवेदन नपरेको शेयर संचालक समितिको बैठकको निर्णय अनुसार बाँड्न सकिने व्यवस्था कम्पनी ऐन, २०६३ मा उल्लेख छ ।

➤ सर्वसाधारणले नलिएको शेयर तत्कालिन कम्पनी ऐन, २०६३ अनुसारनै शेयर किन्न इच्छुक व्यक्तिहरुले पेश गरेको निवेदन अनुसार कम्पनीको मिति २०६३/०३/२२ तदनुसार ६ जुलाई २००६ मा बसेको संचालक समितिको बैठकले नेपाल धितोपत्र बोर्डको प्रतिनिधि समेत भएको शेयर बाँडफाँड समितिले दिएको सुभावा अनुसार ७,१६,०३० कित्ता शेयर सम्बन्धित व्यक्तिहरुलाई माग बमोजिम वितरण गरिएको हो तर तारा गाउँ विकास समितिको भागमा रहेको हकप्रद शेयर हालसम्म पनि कुनै कसैलाई बाँडफाँड नगरी यथास्थितिमा रहेको छ ।

२१. हिटाची प्लान्टले समेत शेयर किनेको नभई होटलमा काम गरे वापत शेयर पाएको तारा गाउँका अध्यक्ष लुईटेलको दावी ।

➤ हकप्रद शेयर वितरणबाट प्राप्त हुने पूँजीबाट होटलको साहुहरुलाई (Creditors) तिर्नको लागि नै प्रयोगमा ल्याउनु पर्ने उद्देश्य रहेको तर केहि हकप्रद शेयरहरु विक्रि नभएको हुनाले उक्त साहुहरुलाई नगद भुक्तानीको सट्टा प्रचलित कानून बमोजिम शेयरबाट भुक्तान गरीएको हो । यस कम्पनी सन् ६

जुलाई २००६ मा संचालक समितिको निर्णय अनुसार बाँडफाँड नभएका शेयरहरु इच्छुक व्यक्ति तथा संस्थाहरुको निवेदन अनुसार हिटाची प्लान्ट लगायत अन्य १४ वटा व्यक्ति तथा संस्थाहरुलाई वितरण गर्ने निर्णय भएको हो । बैंकहरुलाई तिर्नुपर्ने साँवा तथा ब्याजको अंशपनि शेयर मार्फत नै तिरेको हो । यस्तो प्रचलन संसार भरिनै कानून सम्मत भएको र गरेको हुन्छ । हालै यस्तै व्यवस्था Jet Airways धरासायी हुनबाट बचाउन सबै ऋणी बैंकहरुको अगुवाईमा भारत सरकारसमेतको सहमतीमा बैंक लगायत अन्य साहुहरुलाई Debt/Equity swap मार्फत भुक्तानी गरिएको छ ।

२२. श्रेष्ठ र सराफ समुहले हकप्रद शेयर वृद्धि गर्दा तारा गाउँ रिजेन्सी होटलको बैंक खातामा जम्मा नै नगरी काल्पनीक रुपमा रकम दिएको बनाई शेयर अनुपात वृद्धि गर्दै लगेको होटलको उच्च श्रोतको भनाई ।

➤ कानून बमोजिम संचालन भएको पब्लिक कम्पनीहरुमा सबै कार्यहरु कानून बमोजिम नै हुने र यसको आय व्ययको हरहिसाब निशपक्ष लेखापरीक्षकले परिक्षण गरी कर परिक्षण समेत हुने हुनाले यो तारागाउँ रिजेन्सी होटल पनि एउटा जिम्मेवार वैध पब्लिक कम्पनी भएकोले श्रेष्ठ र सराफ समुहले हकप्रद शेयर वृद्धि गर्दा तारा गाउँ रिजेन्सी होटलको बैंक खातामा जम्मा नै नगरी काल्पनीक रुपमा रकम दिएको भन्नु हास्यास्पद हो । संयुक्त लगानीकर्ता समूहबाट कम्पनीमा दाखिला भएको रकमबाटै हकप्रद शेयर जारी भएको हो ।

२३. कम्पनी घाटामा गयो भनेर ऋण लिने, ब्याज नतिर्ने साँवा ब्याज बराबर शेयर दिने अनि त्यो शेयर अन्ततः सराफ/श्रेष्ठ समुहले किनेका छन् । यसरी परिवर्तित भएको शेयर सराफ/श्रेष्ठ परिवारको स्वामित्वमा रहेको विभिन्न कम्पनिले किनेको लुईटेलको भनाई ।

➤ कम्पनीको व्यवसायिक संचालन भन्दा पूर्वबाट शुरु भएको राजनीतिक द्वन्द चरम अवस्थामा पुगेको कारण पर्यटन व्यवसाय नकारात्मक रुपले प्रभावित हुन गई कम्पनीले अपेक्षाकृत व्यवसाय गर्न नसकेको हुनाले कम्पनीको संचालन तथा लागत खर्च धान्न नसकेको हुनाले कम्पनीले होटल बन्द हुन जाने अवस्थामा कम्पनीको जायजथा ऋणी बैंकहरुले लिलामी गर्न सक्नेसमेत अवस्थामा पुगि सकेको भएतापनि संस्थापक समूह तारा गाउँ विकास समिति र सराफ र श्रेष्ठ परिवार को अथक प्रयास बाट ऋण लगानीकर्ता एशियाली विकास बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरुले ऋण पुनर्संरचना (Loan Restructuring) गरी दिए पश्चात कम्पनिका जायजथा लिलामीबाट बच्न सफल भएको थियो । यसरी ऋण पुनर्संरचना भएको कारणले द्वन्दकालको समाप्ती पछि कम्पनीको व्यवसायमा सुधार हुन गई २०६५ साल देखि नै संचालन मुनाफा गर्न सफल यस कम्पनि सन् २०१२/०१३ देखिनै ऋण मुक्त भैसकेको हो । साथै आ.व. २०७३।०७४ मा तारा गाउँ विकास समिति लगायत ३६,००० भन्दा बढी सर्वसाधारणसहित सबै शेयरधनीहरुलाई लाभांश वितरण गरिसकेको र आ.व. २०७४।०७५ मा कम्पनीको मुनाफाबाट १२.६३ प्रतिशत लाभांश वितरण गर्ने घोषण समेत गरी सकेको अवस्थामा विभिन्न लाञ्छना लगाउनु दुखदायी कुरा हो । अतः यसमा कुनै सत्यता छैन ।

२४. होटल हायातमा सराफ/श्रेष्ठ परिवारको कार्यशैलीलाई समर्थन नगर्ने व्यवस्थापक, निर्देशक र कर्मचारी धमाधम निकालिदै छन् ।

➤ कम्पनीको जानकारीमा आए अनुसार होटल व्यवस्थापनबाट कुनैपनि कर्मचारीलाई जबरजस्ती निकाल्ने काम भएको छैन । तथा प्रचलित श्रम ऐन प्रति कम्पनी सदैव प्रतिबद्ध छ ।

२५. विदेशी कम्पनीको नाममा रहेको शेयर खरिद गर्दा तारागाउँ रिजेन्सी होटलले संचालक समितिको बैठक बिनै गुपचुप रुपमा लिएको र उद्योग विभागमा पछिमात्र जानकारी गराउने गरेको कुरा एकजना अधिवक्ताको भनाई ।

➤ तारा गाउँ विकास समितिबाट प्रतिनिधित्व गर्ने संचालक समितिको सदस्यहरु समेतको उपस्थितिमा २३ अगष्ट २०१३ र २२ नोभेम्बर २०१३ मा भएका संचालक समितिको निर्णय अनुसार विदेशी कम्पनीहरुको नाममा रहेको शेयरहरु कानून सम्मत ढंगले उद्योग विभाग र नेपाल राष्ट्र बैंकको स्विकृती

लिई नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज मार्फत खरिद गरेको हो । तारा गाउँ विकास समितिले कुनैपनि समय यस्ता शेयरहरु विक्रि हुने विषयको जानकारी रहेतापनि आफुले खरिद गर्ने ईच्छा व्यक्त गरेको थिएन ।

२६. १८ चैत्र २०५० र २५ चैत्र २०५० मा माननीय तारानाथ रानाभाटको अध्यक्षतामा गठित लेखा समितिको प्रतिवेदन अनुसार “घरजग्गाको यथार्थ मुल्याङ्कन हुन नसकिने देखिन आएतापनि १५० रोपनी जग्गामा संचालन गर्ने भनि प्रस्ताव गरिएको अन्तराष्ट्रिय स्तरको होटल संचालन गर्न इच्छुक पार्टीले समितिले तोकेको मुल्यलाई स्विकार गरी प्रचलित नियम बमोजिम होटल संचालन गर्न समितिसँग सम्झौता पनि गरिसकेको देखिएकोले समितिले आफ्नो हितलाई ध्यानमा राखि कारवाही अगाडी बढाउनु पर्ने आवश्यकता देखिन्छ बाँकी १५४ रोपनी जग्गाको हकमा उचित तवरले पुनमुल्याङ्कन गरी उपयोग गर्न निर्देशन दिइन्छ” भनेतापनि सरकारले गम्भिरता पूर्वक नलिएकोले अहिलेको स्थिति उत्पन्न भएको बुझ्न कठिन छैन ।

➤ २०५० सालमा भएको लेखा समितीको निर्देशन वाट दुई वटा मुख्य तथ्य प्रस्ट हुन आउछ ।

१. १५० रोपनी जग्गाको हकमा ईच्छुक पार्टीले समितिले तोकेको मुल्यलाई स्विकार गरिसकेको हुनाले कम्पनीको नाममा रजिष्ट्रेसन पास भै सकेको जग्गामा होटल सञ्चालनको कार्यक्रम अगाडि बढाउनु पर्ने आवश्यक छ । फलस्वरुप नेपालको गौरवको रुपमा एक उत्कृष्ट पर्यटक गन्तव्यको रुपमा ३०० कोठे डिलक्स होटल तयार भएर हाल सबै भन्दा सफल होटलको रुपमा सञ्चालन भैरहेको छ ।

२. बाँकी १५४ रोपनी पट्टामा दिएको जग्गाको हकमा पट्टा बहाल सम्झौता (Lease Agreement) अनुसार उक्त जग्गा शेयरमा लगानी गर्नु पर्ने अवस्थामा पुनःमुल्याङ्कन गर्नु पर्ने जुन अवस्था आई पर्दा समेत तारागाउँ विकास समितिले कुनै निर्णय गर्न नसकेको ।

तर तारा गाउँ विकास समितिको नाममा रहेको १५४ रोपनी जग्गामा यस कम्पनीले विगत ३ वर्षदेखि विभिन्न परियोजनाहरु निर्माण गर्न डिजाइन समेत तयार भएको अवस्थामा पनि उक्त समितिबाट आवश्यक सहमति उपलब्ध नगराएवाट हालसम्म अगाडी बढ्न नसकेको तितोसत्य हाम्रो सामु छ । समयमै उक्त परियोजनाहरु सम्पन्न भएमा Visit Nepal 2020 लाई लक्षित गरी पर्यटकहरुको आगमनमा उल्लेख्य वृद्धि भई विदेशी मुद्रा आर्जन गर्ने अवसर प्राप्त हुने कुरामा विस्वस्त हुन सकिनथ्यो ।

२७. तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेडमा नक्कली कारोवार हुने गरेको भेटिएको छ । सहायक कम्पनीहरुको नक्कली भ्याट बिल प्रयोग गरेको भेटिएको हो ।

➤ स्थापना काल देखि नै तारा गाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेड एउटा मुलुक कै पर्यटन व्यवसायलाई सम्बर्धन तथा विकासको महान उद्देश्य लिई कानून सम्मत ढंगबाट संचालन हुदै आएको एउटा राष्ट्र कै गौरवशाली पब्लिक लिमिटेड कम्पनी भएकोले र प्रचलित ऐन, कानून, नियम, लेखाको सर्वमान्य सिद्धान्तहरुलाई पूर्णरुपमा पालना गर्दै वास्तविक कारोवार गरेको र सोहिअनुसार लेखा तथा हिसाब किताब राख्ने गरेको छ । होटल व्यवस्थापनको जिम्मा प्रसिद्ध अन्तराष्ट्रिय होटल संचालक हायात इन्टरनेशनललाई दिएको र उसले आफ्ना होटलहरुमा लागू गर्ने अन्तराष्ट्रिय स्तरको मापदण्ड, नियन्त्रण, गुणस्तर यस होटलमा पनि लागु गरेको छ । नक्कली कारोवार, नक्कली भ्याट बिल यस कम्पनीमा कहिले पनि नभएको, कदापी सोचन पनि नसक्ने र यस्ता कारोवार हुन नदिन व्यवस्थापन सधै कटिबद्ध रहेको छ नक्कली कारोवार हुने गरेको भेटिएको भनिएको समाचार पूर्णतया कपोलकल्पित रहेको छ ।

२८. पछिल्लो समय हरेक वर्ष ५ करोड भन्दा बढीका दरले होटलले मर्मत खर्च देखाएको छ । भुक्तानी भएका केही कम्पनी हेर्दा आर्थिक कारोवार भएको भेटियो तर सामानको आपूर्तिबिना भ्याट बिल जारी भएको आशंका छ । पछिल्लो समय नक्कली भ्याट बिल जारी गर्ने कम्पनीहरुले कर तिर्नुका साथै भुक्त्याउन यथार्थ बैकिङ कारोबार गरेको भेटिएको छ तर सामानको आपूर्ति हुदैनथ्यो । तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेडमा समेत त्यस्तै भेटिएको छ ।

- सुविधा सम्पन्न पाँच तारे होटलले उच्चस्तरिय सेवा दिन, भवन तथा संरचना दुरुस्त राख्न, नियमित सेवा प्रवाह गर्न, मेशीन तथा उपकरणको अद्यावधीक मर्मत, भविष्यमा ठूलो क्षती हुनबाट रोक्न, पुराना तथा जिर्ण भएको यन्त्र, उपकरण, फर्निचरहरु चालु अवस्थामा राख्न, सफ्टवेयरहरु मर्मत सम्भार गर्न, कम्प्युटर तथा प्रिन्टरहरु मर्मत गर्न खर्चहरु गर्नु पर्ने हुन्छ। ठूलो स्तरमा अर्बौं रुपैयाको भवन संरचना, मेशिन उपकरण, फर्निचर, कम्प्युटर, सफ्टवेयर रहेको कम्पनीमा मर्मत वापत वार्षिक करीब ५ करोडको हाराहारीमा मर्मत संभार खर्च वास्तविक र स्वाभाविक हो अन्यथा मानीरहनु पर्दैन। आयकर ऐन, २०५८ ले समेत स्थिर सम्पत्तिको खुद मूल्यको ७ प्रतिशतसम्म मर्मत तथा सम्भार खर्चलाई मान्यता दिने व्यवस्था गरेको छ। कानूनले तोकेको सिमा भित्रै मर्मत सम्भार खर्च भईराखेको छ। सामान वा सेवा आपूर्ति बिना भ्याट बिल लिने कार्य कम्पनीबाट कहिल्यै पनि नभएको अवगत गराउदछौं।
२९. २० वर्ष अघि माटो सम्याएको नाममा करीब ५ करोड खर्च देखाईएको थियो। अख्तियारका एक अधिकृतका अनुसार सबै जग्गाको १७ करोड रुपैयाँ मूल्याङ्कन गरी सरकारी शेयर लगानी गरेको अवस्थामा त्यसको एक तिहाई रकम खाल्डो पुर्ने नाममा देखाउनु हाँस्यास्पद थियो। त्यस पछि पनि माटो पुर्ने नाममा खर्च देखाई रहने प्रवृत्ति भेटिएपछि हामीले तारागाउँ विकास समितिलाई त्यसको हिसाब निकाल्न भनेको थियौं। हालसम्म माटो पुर्ने नाममा मात्रै २७ करोड रुपैया खर्च गरेको देखिन्छ। जग्गाको मूल्य भन्दा सम्याएको खर्च बढि छ।
- भूमि विकास (Land Development) शिर्षक अन्तर्गत कम्पनीबाट हालसम्म दुई करोड ४० लाख मात्र खर्च भएको व्यहोरा अवगत गराउदै समाचारमा उल्लेखित २७ करोड भन्ने रकम पूर्णतया असत्य रहेको छ।
३०. १० महिना अघि पर्यटन मन्त्रालयले निकालेको विज्ञप्तीमा समेत हायातको ७८ करोड रुपैयाँ खर्च शंकास्पद रहेको उल्लेख छ। उक्त विज्ञप्तीमा हालसम्म तारागाउँ विकास समितिले हायातबाट लाभांश नपाएको, हरेक वर्ष होटल घाटामा देखाएको भन्ने विवरण छ।
- पर्यटन मन्त्रालयले जारी गरेको विज्ञप्ती सम्बन्धमा कम्पनीलाई जानकारी नभएको।
३१. आर्थिक वर्ष २०६२/०६३ देखि २०७०/०७१ सम्म सेवाग्राहीबाट उठ्न नसकेको करोडौंको रकम आसामी फसेको भनि देखाएको छ। तर बुझाउनु पर्ने व्यक्तिको विवरण नखुलेको छानविन समितिले तारागाउँलाई बुझाएको प्रतिवेदनमा उक्त विवरण फर्जि हुन सक्ने आशंका गरेको छ। एक दशकमा आसामीको रकम १ अर्ब ११ करोड ६९ लाख रुपैयाँ देखिन्छ। शंकास्पद आसामीको विस्तृत विवरण हुनु पर्छ उनिहरुको नाम, कम्पनीले असुल गर्न चालेको कदम र निर्णय उपलब्ध हुनुपर्छ भनि प्रतिवेदनमा भनिएको छ।
- कम्पनीले आ.व. २०६२/०६३ देखि २०७०/०७१ सम्ममा गरेको खराब आसामी खर्च जम्मा रु. १ करोड ५२ लाख र खराब आसामी ब्यवस्था रु. ८ करोड ४६ लाख रहेको छ, जसमा रु. ८ करोड ४६ लाख पुरानो क्यासिनो संचालक नेपाल रिक्लिभेशन सेन्टर प्रा.लि. सँग लिनु पर्ने रहेको छ। नेपाल रिक्लिभेशन सेन्टरलाई नेपाल सरकारले समेत कालोसूचीमा राखेको छ। हामीले लिनुपर्ने रकम सम्बन्धी हाल नेपाल रिक्लिभेशन सेन्टरसँग कानूनी प्रक्रियामा सम्मानित उच्च अदालतमा बिचाराधिन रहेकोछ। यस सम्बन्धी विवरण वासलातको लेखा सम्बन्धी टिप्पणीमा पनि देखाइएको छ। कम्पनीको वासलात तथा सो सँग संलग्न अनुसूचीहरु कम्पनी ऐन बमोजिमको Format मा तयार पारिएको हुनाले कम्पनीले पाउनुपर्ने/भुक्तानी दिनुपर्ने व्यक्तिहरुको नाम नामेसीको विवरण उक्त Format अनुसार प्रस्तुत गर्न नपर्ने भएकोले साहुहरुको नाम भएको विवरण वार्षिक प्रतिवेदनमा संलग्न नभएको। विभिन्न आसामीहरुबाट प्राप्त गर्नुपर्ने र साहुहरुलाई तिर्नु पर्ने रकम र साहु/आसामीहरुको विवरण यस कम्पनीको अभिलेखमा दुरुस्त रहेको छ।

३२. कम्पनीले हायात होटलको ब्राण्ड प्रयोग गरी संचालित होटलले उपभोक्ताबाट उठाएको १ करोड ६१ लाख रुपैयाँ भ्याट रकम गैर कानूनी रुपमा मिनाहा गराएको २ वर्ष अघिको अख्तियारको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । उक्त प्रतिवेदनमा त्यतिवेला हायातले उपभोक्ताबाट भ्याट असुलेको भएपनि कर फर्छ्यौट आयोगबाट गैर कानूनी रुपमा मिनाहा गराएको थियो ।
- यस होटलले उपभोक्ता सँग उठाएको भ्याट रकम समयमा नै ठूला करदातालाई बुझाएको कुरा ठूला करदाताको ATR बाट प्रष्ट हुन जान्छ । आजको मितिमा यस कम्पनीले भ्याट वापत लिनु दिनु पर्ने रकम ठूला करदाताको अभिलेख (सफ्टवेयर) अनुसार लिनु दिनु पर्ने रकमसँग मिल्दछ । समाचारमा उल्लेख भए अनुसार यस कम्पनीले १ करोड ६१ लाख रुपैयाँ कर फर्छ्यौट आयोगबाट मिनाहा नलिई रु. १.२७ करोड मिनाहा लिएको जस्मा कुनै उपभोक्ताबाट कुनै प्रकारको भ्याट रकम नउठाएको । जबकी ठूला करदाताद्वारा एकलौटी रुपमा लाग्नु नपर्ने भ्याट पनि उठाउन लगाएको कुरा जानकारीको लागि अनुरोध छ । उदाहरणको लागि यस होटलमा कार्यरत रहेको कर्मचारीलाई Duty Meal वापत एक समय खुवाइएको खानामा लागेको भ्याट दावी गर्न नदिएको, होटल व्यवसायको प्रवर्द्धन वापतको खर्चहरूमा तिरेको भ्याट दावी गर्न नदिएको र यसमा ठूला करदाताले भ्याट निर्धारण गरेको जुन पछि कर फर्छ्यौट आयोगद्वारा उक्त ठूला करदाताद्वारा एकलौटी रुपमा निर्धारण गरेको भ्याटको सत्य तथ्यलाई बुझि कानून अनुसार प्राप्त अधिकारको प्रयोग गरी केही रकम असुल गरी बाँकी मिनाहा गरेको कुरा जानकारी गराउदछौं ।
३३. कुनैपनि कामदार वा व्यवस्थापनमा रहेको व्यक्तिले आफ्नो जिम्मेवारीको आफ्नो काम गर्नु पर्छ तर होटलले प्रबन्ध संचालक अरुण सराफलाई वार्षिक ५८ लाख उपलब्ध गराउछ । उनि महिनामा २० दिन भन्दा बढी भारत र अन्यत्र रहन्छन् । व्यवस्थापन सम्हालेको भनि नियमित तलब खाईरहेका छन् । सुरेशलाल श्रेष्ठले वार्षिक ३९ लाख रुपैया लिने गरेको भनि प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । व्यवस्थापनमा रहेका २ शेयरहोल्डरका लागि मात्रै कम्पनीले वार्षिक करिब १ करोड रुपैयाँ खर्च गर्छ यो रकममा राज्य कोषको लगानी समेत छ ।
- होटल स्थापना काल देखि नै विभिन्न आरोह अवरोहबाट कम्पनीलाई पार लगाई आजको अवस्था सम्म ल्याउनको लागि यस कम्पनीको सञ्चालक समिति लगायत प्रबन्ध संचालक र कार्यकारी संचालकको ठूलो योगदान रहेको छ । अतः वहाँहरूबाट कम्पनीलाई सबल बनाउन महत्वपूर्ण योगदान दिनु भएकोले कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा ९६(३) तथा कम्पनीको नियमावलीको नियम ९.१६ बमोजिम कम्पनीको १६औं वार्षिक साधारण सभाबाट सर्वसम्मतले पारित गरी मिति २०७० बैशाख २६ गते देखि लागु हुने गरी पारिश्रमिक प्रदान गरेको कुरा जानकारीको लागि अनुरोध छ । आजको आधुनिक प्रविधि भएको युगमा एकै ठाउँमा मात्र बसि व्यवसाय सञ्चालन गर्न पर्ने कुरा कत्तिको व्यवहारीक रहेको छ हामी आफै बुझ्न सक्छौं । तसर्थ प्रबन्ध सञ्चालक श्री अरुण कुमार सराफ महिनाको २० दिन बाहिर रहेको खण्डमा पनि आधुनिक प्रविधिको प्रयोगको माध्यमबाट यस कम्पनी प्रति आफ्नो जिम्मेवारी नियमित रुपमा निर्वाह गरि यस कम्पनीलाई आर्थिक रुपमा सबल बनाएको कुरा प्रष्ट पार्न चाहन्छौं । यसले कारोबार भएका अरु कम्पनीहरूबाट प्रबन्ध संचालक, कार्यकारी संचालकले पाउने तलब भत्ता तुलना गर्दा उक्त भुक्तानी स्वभाविक रहेको स्पष्ट हुन्छ ।
३४. कर्मचारी आवास कोषमा रहेको १८ करोड रुपैयाँ मध्ये करिब २ करोड रुपैयाँ मात्रै खर्च गरेर बाँकी चलखेल गर्न खोजिएको श्रोतले बतायो । कर्मचारीहरूले विरोध गरेपछि भने त्यो रोकिएको छ ।
- नयाँ श्रम ऐन अनुसार आवासकोषको व्यवस्था नरहेको हुनाले, कम्पनीले आधिकारीक श्रम समिति सँग गरेको सम्झौता अनुसार रु. २ करोडको कोष खडा गरेको र कर्मचारी आवास कोष वापतको व्यवस्थालाई साधारण जगेडा कोषमा स्थान्तरण गरि देखाईएको छ । चलखेल गर्न खोजिएको र कर्मचारीहरूले विरोध गरेपछि भन्ने कुरा कपोकल्पित हो त्यसमा कुनै सत्यता नभएको ।

३५. होटलले करिब ५ वर्ष अघि करिब ३ करोड रुपैयाको गाडी किनेको भनि बिल पेश गरेको थियो । उक्त गाडी होटलमा नरहेको श्रोतले बतायो ।
- कम्पनीले ५ वर्ष अघि आ.व. २०६९/०७० मा रु. १ करोड ८१ लाखको गाडी किनेको हो । गाडीहरु कम्पनी परिसरमा रहने र पूर्ण रुपमा कम्पनीको काममा प्रयोग भएका छन् ।
३६. होटलका लेखा शाखामा रानी बंग नामकी कर्मचारी कार्यरत छिन् उनको नेतृत्वमा रहेको टिमले लेखाका सम्पूर्ण कागजात अत्यन्त गोप्य रुपमा राख्ने र कतिपय कागजात व्यवस्थापनको निर्देशन अनुसार लुकाउने गरेको श्रोतको भनाई छ ।
- कर्मचारी रानी बंग कम्पनीको प्रमुख वित्तिय अधिकृत भएको हुनाले वहाँको नेतृत्वमा कम्पनीको लेखा सम्बन्धी काम हुने गरेको भएतापनि कानून अनुसार राख्नु पर्ने लेखाका सम्पूर्ण कागजातहरु कम्पनीको रजिष्टर्ड कार्यालय वौद्ध काठमाण्डौ कार्यालय परिसरमा नै रहेको छ । कागजात गोप्य र लुकाउने गरेको भन्ने आरोपमा कुनै सत्यता नरहेको ।
३७. होटलले नियुक्त गर्ने कम्पनी सचिव भने हरेक वर्षजसो फेरिने गर्दछन् ।
- कम्पनी सचिव मात्र नभई कुनैपनि कर्मचारीहरुले काम गर्नु र काम छोड्नु एक नियमित प्रक्रिया हो र कर्मचारीको आफ्नो व्यक्तिगत विषय हो । आफ्नो व्यक्तिगत कारणले कर्मचारीहरु एक कम्पनीबाट अर्को कम्पनीमा जान्छन् । यो कर्मचारीको नैसर्गिक अधिकारको कुरा भएको हुनाले कम्पनीले रोक्नेकुरा हुदैन ।
३८. कम्पनीले कानूनी परामर्शका लागि ठूलो खर्च देखाउने गरेको छ । अघिल्लो ३ वर्ष अघिको उक्त खर्च ६५ लाख रुपैयाँ थियो ।
- आ.व. २०७१/७२ मा कानूनी तथा पेशागत शुल्क वापत जम्मा रु. ६५ लाख खर्च भएको हो जसमा कानूनी शुल्क, कर सम्बन्धी परामर्श शुल्क, कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयमा बुझाउनु पर्ने विवरण प्रमाणिकरण शुल्क, जग्गा तथा भवन मुल्याङकन शुल्क, अन्तराष्ट्रिय स्तरको प्रदर्शनी कक्षको बजार विश्लेषण तथा सम्भाव्यता अध्ययन, सुपरिवेक्षण शुल्क, कर लेखा परिक्षण शुल्क, कर्पोरेट परामर्श सेवा शुल्क, इन्जिनियरको परामर्श शुल्क, ऋणपत्रको वारेन्ट वितरण वापतको एजेन्ट शुल्क समावेश रहेको छ जुन स्वभाविक छ ।
३९. कम्पनीले भारतको होटल चेन हायात समूहको ब्राण्ड प्रयोग गरे वापत कुल कारोवारको १४.५ प्रतिशत रकम दिने गरेको छ । भण्डै २ अर्ब रुपैयाँको कारोवार गर्ने होटलले वार्षिक २५/३० करोड रुपैयाँ हायातको ब्राण्ड प्रयोग गरे वापत हायात समूहलाई रोयल्टी भुक्तानी गर्छ । ब्राण्ड प्रयोगको नाममा यति चर्को शुल्क बुझाउने प्रचलन अन्यत्र नरहेको श्रोतले बतायो । त्यसरी निकास गरेका कतिपय भुक्तानीमा राष्ट्र बैंकको च्यानल प्रयोग गरेको देखिदैन । कुनै पनि बैदेशीक लगानीकर्ताले राष्ट्र बैंकको स्विकृति बिना नाफा वा अन्य लगानी बाहिर लैजान पाउदैन ।
- हायात इन्टरनेशनल भारतको चेन होटल नभई अमेरीकाको चेन होटल हो । यस कम्पनीले हायातको ब्राण्ड प्रयोग गरे वापत हायात सँग भएको व्यवस्थापन सम्झौता (जुन सरकारको सम्बन्धित निकायहरुबाट स्वीकृत) भए अनुसार हायात समूहलाई रोयल्टी भुक्तानी नगरी व्यवस्थापन शुल्क भुक्तानी गर्दछ । अन्तराष्ट्रिय चेन होटलहरुले विभिन्न मोडलहरु अनुसार लाग्ने व्यवस्थापन शुल्क व्यवस्थापनको स्तर हेरेर फरक फरक हुन्छ । जस अन्तर्गत Franchise Model मा रोयल्टी हुन्छ र Management Model मा व्यवस्थापन शुल्क हुन्छ । Franchise Model मा भन्दा व्यवस्थापकीय मोडलमा गरिने व्यवस्थापकीय कार्य बढी भएको हुनाले व्यवस्थापन शुल्क पनि बढि हुन्छ । व्यवस्थापन शुल्क वापत भुक्तानी गरेको रकम विगत चार वर्षको औसतमा वार्षिक रु. ६ करोड ५९ लाख मात्र रहेको छ जुन नियमअनुसार नेपाल राष्ट्र बैंकबाट स्विकृति लिएर मात्र भुक्तानी गर्ने गरिएको छ । हायातलाई गरिएको भुक्तानी समाचारमा भने जस्तो नाफा वा लगानी नभई होटल व्यवस्थापन गरे वापत भुक्तानी गरेको व्यवस्थापकीय शुल्क हो जुन यस कम्पनीको नाफा नोक्सान हिसाबमा खर्च देखिन्छ ।

४०. हायातले कोठाहरु १३५ डलरको दरले विक्रि गर्दछ तर कतिपयमा ९० डलर मात्रै यहाँ भुक्तानी गरी बाँकी भारत लगायतका मुलुकमा अग्रिम रुपमा तिर्ने गरिएको श्रोतले बतायो । कम्पनीले बैकवेट तर्फको आम्दानीको हिस्सा लुकाएको भेटिएको अख्तियार श्रोतले बतायो । विभिन्न कार्यक्रम हुने अवसरमा हलको भाडा र खानाको शुल्कलाई बैकवेट शिर्षक देखाउनु पर्ने हो । तारागाउँ विकास समिति श्रोतले भन्यो, कोठा र खाना बाहेकको यस्तो खर्चको हिसाब किताबमा निकै चलखेल भएको भेटिन्छ ।
- होटललाई दिने Business को Volume अनुसार विभिन्न ट्राभल एजेन्टहरु संग विभिन्न दरहरुमा वार्षिक करार हुन्छ । होटलको कोठाहरुको rate को विभिन्न Category हुन्छ यस अनुसार रेटहरु पनि फरक फरक हुन्छ जस्तो Corporate Rate, Group Rate, Contract Rate, Wholesale Rate । कोठाहरुको किसिमको आधारमा पनि कोठाको दर फरक फरक हुन्छ । यसका अतिरिक्त सिजन र माग अनुसार पनि रेटहरु निर्धारण हुने गर्दछ । तसर्थ अनलाईनमा देखाउने दर Rack Rate र अन्य दरहरुमा फरक हुने गर्दछ । कुनैपनि होटलको कोठाहरुको वर्ष भरि एउटै दर हुदैन । होटलको बैकवेट वापत होटलले ग्राहकसंग करार बमोजिम जेजति रकमहरु लिन्छ त्यसलाई सम्बन्धित शिर्षकमा पारदर्शी रुपमा आम्दानी देखाउदै आएको छ । होटलले चलखेल गरेको भन्ने कुरा सरासर गलत र आधारहिन हो । भारत लगायतका मुलुकहरुमा अग्रिम रुपमा तिर्ने गरेको भन्ने कुरा सरासर झुठा हो ।
४१. श्रोतले भन्यो, 'साधुराम सापकोटाले बरु जग्गाको स्वामित्व हस्तान्तरण गर्नु र लिजमा दिनु गलत हो भन्ने ढंगले जाऔं, शेयरको विवादमा प्रवेश नगरौं भनिरहनुभएकोछ' । सापकोटा कानून मन्त्रालयको सहसचिव हुँदा कम्पनीको संचालक समिति सदस्यका हैसियतले केहि विवादास्पद निर्णयमा सामेल थिए ।
- तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेड स्थापना भएदेखि नै भएको सम्झौता बमोजिम तारागाउँ विकास समितिबाट प्रतिनिधित्व गर्ने यस कम्पनीको संचालक समितिमा हालसम्म सहभागि हुनु भएका सम्पूर्ण सदस्य लगायत संचालक समितिले कानून बमोजिम नै आफ्नो दायित्व बहन गर्दै आएको घाम जस्तै छर्लङ्ग छ । अर्थात पत्रिकामा सम्प्रेषण गरेको आधारहिन समाचार जस्तो साधुराम सापकोटाले मात्रै नभई यस कम्पनीसंग आवद्ध कुनै कसै सदस्यहरुबाट कानून विपरित कार्य भएको छैन ।
४२. अन्त्यमा कम्पनी सम्बन्धमा प्रकाशित एवं सम्प्रेषित उपरोक्त प्रकृति एवं प्रवृत्तिको समाचार पूर्ण रुपेन असत्य एवं आधारहिन रहेको र सोबाट कम्पनीलाई अपूर्ण क्षति हुन पुगेको व्यहोरा अवगत गराउदै कानून बमोजिम स्थापित भई संचालित कम्पनी, यसका लगानीकर्ताहरु कोही कसैलाई यस प्रकारको कपोलकल्पित समाचारको शिकार हुनु नपरोस र कोही कसैलाई यस प्रकारले प्रताडित हुन नपरोस भनि कामना गर्दछौं । यस कम्पनीको संचालन एवं व्यवस्थापन प्रचलित कानून बमोजिम भईरहेको तथ्य पूनःनिवेदन गर्दछौं ।